

Posudek oponenta bakalářské práce

Johana Rotkovská, Veřejné ohrožení? Karel Habsbursko-Lotrinský optikou deníku Národní politika (1918-1922), UK FHS, 2014, 99 s.

Johana Rotkovská se v předložené bakalářské práci rozhodla analyzovat mediální obraz Karla Habsbursko-Lotrinského v deníku Národní politika mezi lety 1918 až 1922. Práci rozdělila do čtyř hlavních částí (úvod, teoretická část, analytická část, závěr), logicky rozčleněných do podkapitol. Soubor základních badatelských otázek autorka představila v úvodu (viz s. 2) a dále je zpřesňuje a konstruuje výchozí hypotézy na začátku analytické části v podkapitole 2.1.1 Formulace výzkumné otázky/hypotézy: „Kterým tématům je věnováno ve zpravodajství českého deníku Národní politika nejvíce pozornosti v souvislosti s osobou bývalého rakouského císaře Karla Habsburského v období od 28. října 1918 do 31. prosince 1922?“ (s. 28). Z hlediska metodologického přístupu se autorka rozhodla využít postupy kvantitativní analýzy a dle jejích výstupů i kvalitativní analýzy aplikované na výběr článků, věnujících se nejčastěji zastoupeným tématům.

V teoretické části Johana Rotkovská čtenáře pečlivě a zdařile (s využitím relevantní literatury) seznamuje s principy využitých metod a to ve vztahu ke specifickým vybrané pramenné základny (čímž si vymezila i hlavní kritéria pro kritiku pramene), se způsobem sběru dat, konstrukcí kategorií využitých v analytické části a také kódováním (patřilo by spíše do příloh). Poměrně obšírně (možná až příliš) charakterizuje s pomocí sekundární literatury prvorepublikový tisk a to včetně základních zákonných norem, které jeho existenci upravovaly. Do širšího kontextu pak zasazuje i analyzovaný deník. Do teoretické části autorka zařadila i krátký životopis Karla Habsburského, zpracovaný téměř výhradně na základě práce Jiřího Pernese.

Kvantitativní analýzu autorka provedla velmi pečlivě a zdařile, včetně grafického znázornění výsledků. Za velmi dobře odvedenou kvantitativní analýzou však ta kvalitativní z hlediska hloubky zpracování a výpovědní hodnoty pokulhává. Autorka sice dává na několika místech (viz s. 53, 74) na vědomí, že otázka užívané terminologie/jazykových prostředků je při studiu daného typu pramene velmi důležitá, nicméně sama se o hlubší analýzu ve vybraném vzorku nepokusila. Rozbor jednotlivých článků je tak spíše jejich letmou interpretací doplněnou komentáři.

Z obsahového hlediska mohu práci vytknout pouze několik menších pochybení. V úvodu i závěru se Johana Rotkovská nedokázala dostatečně oprostít od „citové“ vazby k tématu

práce, což se projevilo např. při kladení si otázky (spíše se jedná o apel na čtenáře): „Platí beze zbytku, že starý politický režim byl v porovnání s prvorepublikovým skrz na skrz zpátečnický a hodný zapomnění? Mohou nám osobnosti narozené v 19. století předat nějaké poselství? Tyto a další provokativní otázky bychom si měli denně pokládat.“ (s. 2). Obdobně působí i poslední odstavec závěru (viz s. 76). Na straně 63-64 autorka tvrdí, že: „Odpolední vydání se obracela k širší veřejnosti, jejich čtenářská základna byla pestřejší.“, nicméně nijak neargumentuje, jak rozumí „pestrosti“ čtenářské základy (z hlediska socioprofesionálního třídění, stupně dosaženého vzdělání...?). Lze si pouze dovodit, že autorka tak soudí na základě „bulvárního“ charakteru odpoledního vydání. V obsahové analýze Nikolauova úvodníku se Johana Rotkovská vyjadřuje takto: „Stanislav Nikolau však nemluví o ochraně lidských životů a demokracie. Zmiňuje klid na *vážnou práci hospodářskou*. Od humánnosti jsme přešli k ryze praktickým kategoriím.“ (s. 66). „Údiv“ nad Nikolauovou „praktičností“ by mohl být podstatně menší, pokud by autorka vzala při interpretaci v úvahu celkový kontext doby – hlubokou poválečnou krizi, značně obtížné budování „vlastního“ hospodářského systému (měnová reforma, pozemková reforma, nostrifikace...).

Z formálního hlediska mám pouze připomínku ohledně opakování plných odkazů v poznámkách.

Výše zmíněné připomínky však mají s ohledem na celkovou kvalitu zpracování pouze okrajovou váhu. Johana Rotkovská prokázala schopnost samostatné badatelské práce ve všech ohledech. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku výborně.

V Kounicích 5. 7. 2014

Mgr. Jan Tuček